

Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

Τόμ. 2015, Αρ. 1 (2015)

Λειτουργίες νόησης και λόγου στη συμπεριφορά, στην εκπαίδευση και στην ειδική αγωγή: Πρακτικά 5ου Συνεδρίου

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ Π.Τ.Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΨΥΧΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

5^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19-21 Ιουνίου 2015

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και
Θρησκευμάτων

« Λειτουργίες νόησης και λόγου στη συμπεριφορά,
στην εκπαίδευση και στην ειδική αγωγή »

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Παπαδάτος Γιάννης
Πολυτρούτσου Σταυρούλα
Μπασιτέα Αγγελική

ISSN: 2529-1157

ΑΘΗΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ στο ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Γιάννης Νικολόπουλος

doi: [10.12681/edusc.423](https://doi.org/10.12681/edusc.423)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Νικολόπουλος Γ. (2016). ΕΙΣΑΓΩΓΗ στο ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2015(1)*, 89–91. <https://doi.org/10.12681/edusc.423>

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

“ Διδακτικές Πρακτικές στις Θετικές Επιστήμες σε παιδιά με Μαθησιακές και χωρίς Μαθησιακές Δυσκολίες”

Οργανωτής: Γιάννης Νικολόπουλος

**Εισηγητές: Όλγα Ημέλλου, Αβραάμ Μαυρόπουλος,
Γιάννης Νικολόπουλος & Κωνσταντίνος Στεφανίδης**

Συζητητής: Αριστείδης Χαρούπιας

Πρόλογος Συμποσίου από τον Οργανωτή

Καταρχήν να ξεκαθαρίσουμε τα ζητήματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τον τίτλο του συμποσίου και ήταν αφορμή για μια θετική και πολύπλευρη συζήτηση. Τα κεντρικά θέματα που προβάλλει ο τίτλος είναι: Οι Διδακτικές Πρακτικές στις Θετικές Επιστήμες σε συνδυασμό με τις Μαθησιακές Δυσκολίες. Αποτελεί ο τίτλος όχι τυχαία μια ενοποίηση/συμπερίληψη, όπου για όλα τα παιδιά θα προσδιορίσουμε τις ίδιες έστω σύγχρονες διδακτικές ή μέσα από την αξιοποίηση της εμπειρίας αλλά και της βιβλιογραφικής ανασκόπησης πρέπει να αντιλαμβανόμαστε την ικανότητα των παιδιών όλου του νοητικού φάσματος, από τα χαρισματικά έως και τα παιδιά με πλησίασμα στην οριακή νοημοσύνη και να διαφοροποιούμε την διδασκαλία αλλά και τις μεθόδους/πρακτικές; Μήπως ήρθε ο καιρός στις Θετικές Επιστήμες να υπάρξει μια συνεργασία, μια αλληλοσύνδεση έτσι ώστε τα παιδιά να αντιλαμβάνονται π.χ. την εφαρμογή της Γεωμετρίας στη Φυσική ή της Άλγεβρας στη Χημεία;

Είναι δεδομένο ότι η αρχική σκέψη που μας οδήγησε στην οργάνωση αυτού του συμποσίου, αυτής της συζήτησης είναι να αρχίσει επιτέλους σε τούτη τη χώρα μια αναζήτηση ώστε τα ζητήματα της εκπαίδευσης να αντιμετωπίζονται στην εξέλιξη τους, στο όριο τους. Και όριο για τα παιδιά αποτελεί η φάση της ένταξής τους στην κοινωνία, στην παραγωγή, στη ζωή. Τι είναι πραγματικά όριο; Ποια είναι αυτή η στιγμή; Σίγουρα διαφέρει από παιδί σε παιδί. Οι διαφορές αυτές είναι τόσο κοινωνικές όσο και ατομικές. Εδώ υπάρχει η σαφής και θεσμοθετημένη λογική της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Άρα κάποια παιδιά θα θελήσουν να βγουν στη ζωή, στην παραγωγή αφού ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση δηλαδή στην ηλικία των 16 χρόνων. Άλλα παιδιά θέλουν να ολοκληρώσουν το γενικό λύκειο & άλλα θέλουν να ασχοληθούν με την τεχνική εκπαίδευση.

Το όριο δεν είναι κάτι μόνο που τελειώνει, αλλά είναι και εκείνο που κάτι αρχίζει. Άρα αν υποθέσουμε ότι το όριο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι να τελειώσει με επιτυχία ένα παιδί το γενικό λύκειο, είναι πιθανόν και η αρχή να συνεχίσει στο Πανεπιστήμιο. Αλλά και πιο είναι το όριο του πτυχίου στο Πανεπιστήμιο; Είναι σαφώς η έναρξη της ένταξης στην παραγωγική διαδικασία!!! Άρα αν γνωρίζουμε το όριο είναι καθαρό ότι μένει να οργανώσουμε και να συντονίσουμε τις φάσεις.

Θα παραθέσουμε επίσης ζητήματα που δείχνουν την απομακρυσμένη διδασκαλία των Μαθηματικών και της Φυσικής. Παράδειγμα στην Γεωμετρία και συγκεκριμένα στο τρίγωνο, όταν αναφερόμαστε στο σημείο που τέμνονται οι τρεις διάμεσοι το ονομάζουμε Βαρύκεντρο. Στην Φυσική το ίδιο ακριβώς σημείο που το βρίσκουμε με την βοήθεια της Γεωμετρίας το αποκαλούμε Κέντρο Βάρους, όμως γιατί να μην

αποκαλείται και στις δύο επιστήμες με το ίδιο ακριβώς όνομα; Βέβαια τα ζητήματα δεν είναι απλά, υπάρχει η ομοιότητα αλλά και η διαφοροποίηση, γιατί άλλο είναι το σχήμα της Γεωμετρίας και άλλο είναι το σώμα της Φυσικής. Ένας σωστός παιδαγωγός θα δώσει την ανάλογη βοήθεια στην σχολική τάξη, θα εξηγήσει δηλαδή ότι: το Κέντρο-Βάρους και το Βαρύ-Κέντρο είναι ταυτόσημες έννοιες για το τρίγωνο. Αντιμετωπίζουμε τα εκπαιδευτικά θέματα στις Φυσικές Επιστήμες με μοντέλο τον σχεδιασμό της διδασκαλίας. Έχουμε διανοηθεί στην Χημεία, να διδάξουμε μια διπλή αντικατάσταση με την λογική της ισότητας, της εξίσωσης δηλαδή να παρομοιάσουμε, να προσομοιώσουμε την ζυγαριά με την εξίσωση και να «ζυγίσουμε» τα αντιδρώντα και τα προϊόντα;

Επίσης οφείλουμε να σεβαστούμε και να μελετήσουμε την θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης. Θεωρία που μας οδηγεί σε οργάνωση και σε επεξεργασία του υλικού της διδασκαλίας, έτσι ώστε να αξιοποιούνται και να ενισχύονται διάφοροι τύποι νοημοσύνης των μαθητών.

Στο παρόν συμπόσιο συζητούνται διδακτικές πρακτικές, οι οποίες υλοποιούνται ή προτείνεται να υλοποιούνται στην Πρωτοβάθμια ή/και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ειδικότερα, προσεγγίζονται:

- Εκπαιδευτικές πρακτικές και κριτικός αναστοχασμός: Η περίπτωση του γνωστικού αντικείμενου των Μαθηματικών στο Δημοτικό σχολείο για όλους τους μαθητές.
- Σχήμα (μοντέλο), σχολιασμός και σχεδιασμός της διδασκαλίας στα μαθήματα των φυσικών επιστημών στη Β/βάθμια Εκπαίδευση.
- Βιωματική Διδασκαλία, η διέξοδος στα παιδιά με και χωρίς Μαθησιακές Δυσκολίες σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και
- Διδακτική αξιοποίηση-εφαρμογή της θεωρίας της Πολλαπλής Νοημοσύνης, με κύριο στόχο τη δημιουργία ευέλικτου και ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

Γίνεται προσπάθεια ώστε, μέσα από την εμπειρογνωμοσύνη των συμμετεχόντων και με τη βοήθεια της επιστημονικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης του πεδίου, να αναδειχθεί ως ασφαλές συμπέρασμα, η καθημερινή επίμονη διαπίστωσή μας ότι 'όλα τα παιδιά μπορούν να μάθουν'! Θεωρούμε απαραίτητο να διευκρινιστεί πως όταν ένα παιδί προσπαθεί, αλλά δεν κατανοεί δεν ευθύνεται το ίδιο, αλλά ενδεχομένως, ο/η εκπαιδευτικός που δεν ερεύνησε να βρει την κατάλληλη προσέγγιση, τις στρατηγικές/μεθοδολογία που θα λειτουργήσουν ως αποτελεσματική 'μαθησιακή σκαλωσιά' στη διεργασία διδασκαλίας μάθησης. Τα ζητήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν ότι εντάσσονται και προωθούν το πνεύμα της Σύγχρονης Παιδαγωγικής.

Πιστεύουμε ότι η οργάνωση ενός συμποσίου, θα αποδείξει την αναγκαιότητά της όχι κύρια από την συμμετοχή στον διάλογο που άνοιξε θετικά στο συνέδριο αλλά από το εάν θα συνεχισθεί με την δημοσίευση αυτών των πρακτικών. Η δημοσίευση των στοιχείων επικοινωνίας τόσο του οργανωτή - εισηγητή, όσο και των εισηγητών στοχοθετεί στη ανάπτυξη του διαλόγου.

Κάθε παιδί έχει τις αδυναμίες του και τις δυνατότητες του.

Κάθε παιδί είναι ένα διαφορετικό παιδί.

“ Διδακτικές Πρακτικές στις Θετικές Επιστήμες σε παιδιά με Μαθησιακές και χωρίς Μαθησιακές Δυσκολίες ”

Ακολουθούν οι Ανακοινώσεις των Εισηγητών